

Sygn. akt I Ns 102/18

POSTANOWIENIE

Dnia 11 października 2019r.

Sąd Rejonowy w Piszczu I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: sędzia Anna Gajewska

Protokolant: stażysta Agnieszka Zuzga

po rozpoznaniu w dniu 27 września 2019 r. w Piszczu na rozprawie

sprawy z wniosku J. K. (1)

z udziałem B. J.

o dział spadku po G. K.

p o s t a n a w i a :

I. Dokonać działu spadku G. K., w skład którego wchodzą:

- 1) Środki pieniężne zgromadzone na lokacie terminowej Progresja w banku (...) S.A. w kwocie 155 107,48 zł wraz z odsetkami narosłymi od części tej kwoty w wysokości 625,06 zł;
- 2) Środki pieniężne zgromadzone na oszczędnościowej książeczce obiegowej nr (...) w banku (...) S.A. w kwocie 6 388,55 zł wraz z odsetkami w wysokości 4,67 zł;
- 3) Środki pieniężne zgromadzone w banku (...) S.A. w kwocie 45 639,16 zł;

w ten sposób, że składnik majątku opisany w pkt. I. ppkt. 2) przyznać wnioskodawczyni J. K. (1);

II. Zasądzić od uczestniczki postępowania B. J. na rzecz wnioskodawczyni J. K. (1) kwotę 48 518,34 zł (czterdzieści osiem tysięcy pięćset osiemnaście złotych 34/100) tytułem dopłaty, przy uwzględnieniu pozostawania w dyspozycji wnioskodawczyni J. K. (1) środków pieniężnych wymienionych w pkt. I. ppkt. 3) orzeczenia, zaś w dyspozycji uczestniczki postępowania B. J. środków pieniężnych wymienionych w pkt. I ppkt. 1) orzeczenia oraz przy uwzględnieniu długów spadkowych, które zostały pokryte przez strony postępowania.

III. Nakazać pobrać od wnioskodawczyni J. K. (1) oraz uczestniczki postępowania B. J. na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Piszczu kwoty po 37,50 zł (trzydzieści siedem złotych 50/100), tytułem niepokrytych wydatków na uzyskanie informacji objętej tajemnicą bankową.

IV. Orzec, iż wnioskodawczyni i uczestniczka postępowania ponoszą pozostałe koszty postępowania we własnym zakresie.

Sygn. akt I Ns 102/18

UZASADNIENIE

J. K. (1) wniosła o ustalenie, że w skład spadku po jej wuju G. K. zmarłym 29 marca 2010 roku wchodzi:

I. Prawo własności odrębnego lokalu mieszkalnego przy ul. (...) w P. wraz z przynależnym do niego udziałem wynoszącym 1/2 w częściach budynku i urządzeniach, które nie służą wyłącznie do użytku poszczególnych właścicieli

lokali oraz gruncie, na którym ten budynek jest posadowiony tj. działce o nr ewidencyjnym 77/1, dla której Sąd Rejonowy w Piszku prowadzi księgę wieczystą o numerze (...) o wartości 150 000 złotych;

II. Środki pieniężne zgromadzone na rachunku bankowym prowadzonym przez (...) S.A. Oddział w P. o numerze (...), które na chwilę zgonu wynosiły 155 107,48 złotych wraz z odsetkami za okres dysponowania nimi przez uczestniczkę postępowania, która wyłącznie dysponowała nimi po dacie zgonu spadkodawcy.

Wniosła również o dokonanie działu spadku po zmarłym G. K. w ten sposób, że prawo odrębnej własności lokalu przyznać na wyłączną własność uczestniczce postępowania B. J. z obowiązkiem spłaty wnioskodawczyni oraz po 1/2 środków zgromadzonych na rachunku bankowym przyznać na własność wnioskodawczyni powiększając tę kwotę o wysokość 1/2 odsetek od tej kwoty za okres wyłącznego dysponowania tymi środkami przez uczestniczkę.

W uzasadnieniu wskazała, że Sąd Rejonowy w Piszku postanowieniem z 29 kwietnia 2015 roku wydanym w sprawie I Ns 26/15 stwierdził, że spadek po G. K. zmarłym dnia 29 marca 2010 roku w J., na podstawie testamentu własnoręcznego, nabyły siostrzenice J. K. (1) oraz B. J. w częściach po 1/2 każda z nich.

Spadkodawca na stałe zamieszkiwał w P.. Pozostawił testament. W skład spadku nie wchodzi gospodarstwo rolne. Nie sporządzono spisu inwentarza, zaś wymienione wyżej składniki majątkowe wyczerpują cały majątek spadkodawcy.

B. J. złożyła odpowiedź na wniosek, w której wniosła o:

I. Ustalenie, że w skład masy spadkowej po G. K. zmarłym w dniu 29 marca 2010 roku w J., wchodzi:

1. prawo odrębnej własności lokalu mieszkalnego o powierzchni użytkowej 69 m² oznaczonego numerem 1 położonego w budynku przy ul. (...) w P., wraz z przynależnym do niego udziałem wynoszącym 1/2 w częściach budynku i urządzeniach, które nie służą wyłącznie do użytku właścicieli lokali oraz gruncie na którym ten budynek jest posadowiony to jest działce o numerze ewidencyjnym (...), o wartości rynkowej 109 710 złotych (sto dziewięć tysięcy siedemset dziesięć złotych) dla której Sąd Rejonowy w Piszku prowadzi księgę wieczystą (...);

2. środki pieniężne zgromadzone na rachunku bankowym prowadzonym przez Bank (...) S.A. Oddział w P. o numerze (...), które na chwilę zgonu (stanowiącą jednocześnie moment otwarcia spadku) G. K. wynosiły 45 639,16 złotych.

3. środki pieniężne zgromadzone na rachunku bankowym prowadzonym przez (...) Bank (...) S.A. Oddział w P. o numerze (...), które na chwilę zgonu G. K. wynosiły 155 107,48 złotych.

4. długi spadkowe obniżając wartość schedy spadkowej:

a) dług spadkowy w łącznej kwocie 19 000 złotych, z tytułu realizacji nałożonych testamentem spadkodawcy zapisów zwykłych w następującej wysokości: na rzecz L. Z. w kwocie 3 000 złotych, na rzecz J. P. w kwocie 3 000 złotych, na rzecz A. S. w kwocie 3 000 złotych, na rzecz J. S. w kwocie 3 000 złotych, na rzecz D. S. w kwocie 3 000 złotych, na rzecz T. L. w kwocie 4 000 złotych.

b) dług spadkowy w kwocie 4 700 złotych z tytułu kosztów wykonania nagrobka zmarłego oraz wykonania polecenia testamentowego renowacji grobu matki zmarłego M. K.,

c) dług spadkowy w kwocie 2 259 złotych z tytułu kosztów przeprowadzenia postępowania spadkowego po zmarłym;

II. ustalenie, że uczestniczka postępowania B. J. dokonała nakładów na nieruchomość wchodzącą w skład masy spadkowej w wysokości 2 659,99 złotych oraz pokryła z wchodzącej w skład spadku kwoty pieniężnej długi spadkowe w łącznej wysokości 9 459 złotych;

Ponadto, uczestniczka nie wyraziła zgody na proponowany przez wnioskodawczynię dział spadku po zmarłym, w szczególności przyznanie jej na wyłączną własność nieruchomości lokalowej wchodzącej w skład spadku po zmarłym. Wniosła o dokonanie działu spadku po zmarłym poprzez:

1. przyznanie na wyłączną własność wnioskodawczyni J. K. (1) wyżej wspomnianej nieruchomości z obowiązkiem stosownej dopłaty na rzecz uczestniczki postępowania B. J., zaś w przypadku nie wyrażenia przez wnioskodawczynię na to zgody, dokonanie działu spadku poprzez sprzedaż tej nieruchomości;
2. przyznanie środków pieniężnych zgromadzonych na wskazanych rachunkach bankowych oraz ewentualnie uzyskanych w drodze sprzedaży nieruchomości wchodzącej w skład spadku, po 1/2 na rzecz wnioskodawczyni i uczestniczki postępowania, po potrąceniu wszystkich długów spadkowych obciążających masę spadkową;
3. ustalenie, że wnioskodawczyni zobowiązania jest zwrócić uczestniczkę postępowania połowę poniesionych nakładów na rzecz masy spadkowej;
4. ustalenie ewentualnych dopłat.

W uzasadnieniu uczestniczka oświadczyła, że w skład spadku po zmarłym wchodzi wspomniane wyżej składniki majątku oraz długi spadkowe obniżające wartość schedy spadkowej:

1. dług spadkowy w łącznej kwocie 19 000 złotych z tytułu realizacji nałożonych testamentem spadkodawcy zapisów zwykłych;
2. dług spadkowy w kwocie 4 700 złotych z tytułu wykonania nagrobka zmarłego oraz wykonania polecenia spadkowego renowacji grobu matki zmarłego M. K.;
3. dług spadkowy z tytułu kosztów przeprowadzenia postępowania spadkowego po zmarłym;

Wskazała również, że wnioskodawczyni J. K. (2) pominęła w swym wniosku wchodzące w skład spadku środki pieniężne zgromadzone na rachunku bankowym prowadzonym przez Bank (...) S.A. Oddział w P. o numerze (...), które na chwilę zgonu G. K. wynosiły 46 639,16 złotych, a które wnioskodawczyni wypłaciła i zatrzymała.

B. J. podniosła również, że z posiadanej kwoty pieniężnej wchodzącej w skład masy spadkowej poniosła koszty związane z wykonaniem nagrobka dla zmarłego G. K. oraz renowacją nagrobka matki zmarłego. Pokryła również dług spadkowy z tytułu przeprowadzenia postępowania spadkowego po zmarłym.

Uczestniczka dokonała spłaty zapisów testamentowych stanowiących również długi spadkowe w kwotach i na rzecz: T. U. 249 funtów brytyjskich (około 1 500 złotych), J. Z. 500 złotych, D. Z. – spadkobierczyni L. Z. – 500 złotych.

Uczestniczka postępowania dokonała również nakładów na wchodzącą w skład spadku nieruchomość poprzez uiszczanie podatku od nieruchomości 2 152,60 złote, opłaty stałe 135,46 złotych, koszty uprzątnięcia nieruchomości 371,93 złotych.

W piśmie przygotowawczym wnioskodawczyni wniosła o oddalenie żądań uczestniczki postępowania o rozliczenie rzekomych długów spadkowych w całości, ponad koszt wykonania i naprawy nagrobka spadkodawcy i jego matki oraz koszty poniesione na opłatę podatku nieruchomości za okres 2008-2009 i porządkowanie posesji w łącznej wysokości 7 489,97 złotych – wartość tych nakładów uczestniczka uznaje. Wniosła również o rozliczenie nakładów poczynionych przez uczestniczkę postępowania w kwocie 826,50 złotych.

Wnioskodawczyni zakwestionowała wartość prawa własności odrębnego lokalu mieszkalnego przedstawioną przez uczestniczkę oraz żądanie rozliczenia długów spadkowych w postaci zapisów testamentowych, a także w postaci kosztów postępowania spadkowego.

Nadto, J. K. (1) wskazała, że miała upoważnienie do środków zgromadzonych na rachunku bankowym spadkodawcy prowadzonym przez Bank (...) S.A. Oddział w P. oraz dyspozycję zapisu bankowego na wypadek śmierci spadkodawcy. Podkreśliła, iż środki pieniężne będące przedmiotem zapisu bankowego zostają wyłączone ze spadku po posiadaczu rachunku.

Sąd ustalił, co następuje:

Sąd Rejonowy w Piszku prawomocnym postanowieniem z 29 kwietnia 2015 roku wydanym w sprawie I Ns 26/15 stwierdził, że spadek po G. K., zmarłym 29 marca 2010 roku, na podstawie testamentu własnoręcznego z dnia 19 listopada 2008 roku nabyły:

- siostrzenica B. J. w 1/2 części,
- siostrzenica J. K. (1) w 1/2 części.

(dowód: postanowienie z dnia 29.04.2015r. k.171 akt sprawy I Ns 26/15 Sądu Rejonowego w Piszku)

W skład masy spadkowej wchodzi:

1. środki pieniężne zgromadzone na lokacie terminowej Progresja w banku (...) S.A. w kwocie 155 107,48 złotych wraz z odsetkami narosłymi od części kwoty w wysokości 625,06 złotych;
2. środki pieniężne zgromadzone na oszczędnościowej książeczce obiegowej nr (...) w banku (...) S.A. w kwocie 6 388,55 złotych wraz z odsetkami w wysokości 4,67 zł;
3. środki pieniężne zgromadzone w banku (...) S.A. w kwocie 45 639,16 złotych.

W skład masy spadkowej wchodziło również prawo odrębnej własności lokalu mieszkalnego o powierzchni użytkowej 69 m² oznaczonego numerem 1 położonego w budynku przy ul. (...) w P., wraz z przynależnym do niego udziałem wynoszącym 1/2 w częściach budynku i urządzeniach, które nie służą wyłącznie do użytku właścicieli lokali oraz gruncie na którym ten budynek jest posadowiony to jest działce o numerze ewidencyjnym (...), dla której Sąd Rejonowy w Piszku prowadzi księgę wieczystą (...)/nieruchomość. W toku postępowania J. K. (2) oraz B. J. sprzedały swoje udziały w nieruchomości.

(dowód: poświadczona za zgodność z oryginałem kopia aktu notarialnego k.118-120)

Spadkodawca G. K. dokonał dyspozycji zapisu bankowego na wypadek śmierci na rzecz J. K. (1).

Po śmierci spadkodawcy J. K. (1) wypłaciła i zatrzymała środki zgromadzone w banku (...) S.A. w całości tj. kwotę 45 639,16 złotych, natomiast środki na lokacie terminowej zostały wypłacone i zatrzymane przez B. J. w kwocie 155 107,48 złotych.

(dowód: okoliczności bezsporne; informacja przekazana przez (...) Bank (...) S.A. k.65; pismo A. Banku nr (...)2019-03-04/1R wraz z załącznikami k.109-112)

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 1035 k.c. jeżeli spadek przypada kilku spadkobiercom, do działu spadku stosuje się odpowiednio przepisy o współwłasności w częściach ułamkowych, w tym przepisy o zniesieniu współwłasności. Skład i wartość spadku ulegającego podziałowi ustala sąd (art. 684 k.p.c.).

Zgodnie z przepisem art. 689 k.p.c. jeżeli cały majątek spadkowy lub poszczególne rzeczy wchodzące w jego skład stanowią współwłasność z innego tytułu niż dziedziczenie, dział spadku i zniesienie współwłasności mogą być połączone w jednym postępowaniu.

W niniejszej sprawie ustalono, że w skład majątku po G. K. wchodził stanowiący odrębną nieruchomość lokal mieszkalny nr (...), położony przy ulicy (...) w P. wraz z przynależnym do niego udziałem wynoszącym $\frac{1}{2}$ w częściach budynku i urządzeniach, które nie służą wyłącznie do użytku poszczególnych właścicieli lokali oraz gruncie, na którym ten budynek jest posadowiony tj. działce o nr ewidencyjnym 77/1 dla której Sąd Rejonowy w Pieszku prowadzi księgę wieczystą o numerze (...).

W toku postępowania zainteresowane zbyły przedmiotową nieruchomość i podzieliły się uzyskanymi środkami pieniężnymi stosownie do wielkości udziałów. W związku z powyższym Sąd nie rozstrzygał o wskazanym składniku majątku w dokonanym dziale spadku.

Ponadto Sąd ustalił, że w skład majątku wchodzi:

- 1) Środki pieniężne zgromadzone na lokacie terminowej Progresja w banku (...) S.A. w kwocie 155 107,48 złotych wraz z odsetkami narosłymi od części tej kwoty w wysokości 625,06 złotych;
- 2) Środki pieniężne zgromadzone na oszczędnościowej książeczce obiegowej nr (...) w banku (...) S.A. w kwocie 6 388,55 zł wraz z odsetkami w wysokości 4,67 złotych;
- 3) Środki pieniężne zgromadzone w banku (...) S.A. w kwocie 45 639,16 złotych.

Bezspornie ustalono, że środki zgromadzone w banku (...) S.A. zarówno na lokacie terminowej, jak i na oszczędnościowej książeczce obiegowej wchodziły w skład masy spadkowej. Odnosząc się do oszczędności spadkodawcy zgromadzonych w banku (...) S.A., należy uznać za nietrafiony argument wnioskodawczynie, iż spadkodawca dokonał dyspozycji zapisu bankowego na wypadek śmierci na jej rzecz, i z tego tytułu zgromadzone na wskazanym rachunku środki zostają wyłączone ze spadku. Zgodnie z art. 56 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2187 z późn. zm.) posiadacz rachunku oszczędnościowego, rachunku oszczędnościowo-rozliczeniowego lub rachunku terminowej lokaty oszczędnościowej może polecić pisemnie bankowi dokonanie - po swojej śmierci - wypłaty z rachunku wskazanym przez siebie osobom: małżonkowi, wstępnym, zstępnym lub rodzeństwu określonej kwoty pieniężnej (dyspozycja wkładem na wypadek śmierci).

Wnioskodawczynie J. K. (1) jest siostrzenicą spadkodawcy w związku z czym nie zalicza się do kręgu osób wymiennych w wyżej przytoczonym przepisie, a więc zapis bankowy na wypadek śmierci jest pozbawiony mocy prawnej. Wobec powyższego Sąd ustalił, iż środki gromadzone w banku (...) S.A. w kwocie 45 639,16 złotych wchodziły w skład masy spadkowej.

Majątek spadkodawcy wynosi łącznie 207 764,92 złote. Na każdą ze spadkobierczyń przypada udział $\frac{1}{2}$ czyli kwota 103 882,46 złotych. Sąd uwzględnił kwoty poniesionych nakładów na majątek spadkodawcy i długów spadkowych w łącznej wysokości 8 316,47 złotych z czego 826,50 złotych poniosła wnioskodawczynie, a 7 489,97 złotych uczestniczka postępowania. B. J. jest w posiadaniu 155 732,54 złotych, natomiast J. K. (1) 45 639,16 złotych.

Mając powyższe na uwadze Sąd przyznał J. K. (1) środki zgromadzone na oszczędnościowej książeczce obiegowej nr (...) w banku (...) S.A. i zasądził od B. J. kwotę 48 518,34 złotych na rzecz J. K. (1) tytułem dopłaty. Sąd, obliczając kwotę dopłaty, wziął pod uwagę, iż wnioskodawczynie poniosła niższe koszty poniesionych nakładów i długów spadkowych niż uczestniczka postępowania o kwotę 3 331,74 złote.

Przy czym należy podnieść, że Sąd nie zaliczył na poczet długów spadkowych kosztów postępowania spadkowego, jak wnosila o to uczestniczka postępowania, ponieważ rozstrzygnął o nich w prawomocnym postanowieniu 29 kwietnia 2015 roku w sprawie I Ns 26/15. Należy zauważyć, iż koszty postępowania spadkowego stanowiące dług spadkowy

w rozumieniu art. 922 § 3 k.c. to głównie koszty zabezpieczenia spadku, zmiany i uchylecia środka zabezpieczenia, koszty spisu inwentarza, ogłoszenia testamentu, przesłuchania świadków testamentu ustnego, koszty postępowania w sprawach dotyczących wykonawcy testamentu i zarządu spadku nieobjętego. Takich zaś kosztów nie poniosła uczestniczka postępowania.

Sąd, z uwagi na stanowisko wnioskodawczynie, uwzględnił fakt wykonania przez B. J. zapisów testamentowych i wypłatę przez uczestniczkę postępowania kwot na rzecz T. U., J. Z., D. Z., na co uczestniczka przedłożyła potwierdzenia przelewów.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 83 ust. 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, nakazując pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Pieszem od wnioskodawczynie J. K. (1) oraz uczestniczki postępowania B. J. kwoty po 37,50 zł tytułem niepokrytych wydatków na uzyskanie informacji objętej tajemnicą bankową, które tymczasowo były pokryte przez Skarb Państwa.

O pozostałych kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 520 § 1 kpc w ten sposób, iż zainteresowani ponoszą pozostałe koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie we własnym zakresie.